

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(04-05 листопада 2021 р.)**

1 том

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 04-05 листопада 2021 р.). — Т.1. - Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. — 102 с.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 3 від 18.10. 2021 р.

Редакційна колегія:

Шип С.В., доктор мистецтвознавства, професор;

Батюк Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2021

**Клюєва С.Д.,
Куркудим Л.Б. (Єрицян Л.Б.)**
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

ОСОБЛИВОСТІ АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У ХОРЕОГРАФІЇ

Навики та вміння акторської майстерності можуть бути успішно використані не лише у сценічній діяльності, а й у повсякденному житті. Володіння навичками акторської майстерності дає здатність швидко знаходити спільну мову з людьми, проявляти свою творчу активність, налагоджувати контакти і атмосферу з колегами у творчих колективах. Існує багато різноманітних майстер-класів та тренінгів, на яких вчать цієї майстерності і завдяки ним людина вчиться позбуватися своїх страхів та фобій, таких як страх сцени, страх глядацької критики та допомагає повноцінно розкритися як творчій особистості[8].

Акторська майстерність є невід'ємною частиною багатьох виконавських мистецтв, у тому числі й хореографії. Функція акторської складової у хореографічному мистецтві полягає у створенні художнього образу та гармонійному поєднанні хореографічної техніки та драматургійної цілості у хореографічних творах[8].

Сучасний рівень хореографічного мистецтва та швидкість його розвитку як жанру зумовлює збільшення використання акторської майстерності у постановці хореографічних номерів. Техніка сценічного танцю ускладнюється з кожним днем, але вдосконалюючи її хореографи досить часто звертають усю свою увагу на відпрацювання суто танцювальних елементів та фізичної складової танцівників, забуваючи про художню виразність та акторську складову танцівника як артиста.

Викладачі та хореографи вважають своєю основною задачею оснащення танцівників віртуозною технікою, але дуже часто це здійснюється у збиток розвитку артистичності та акторських даних[9].

У результаті такої підготовки артист хореографічної постановки перестає бути артистом, і, виконуючи лише танцювальну техніку, віддаляється від поняття «мистецтво». Тоді ці самі танцювальні техніки, що не насичені акторською виразністю залишаються лише бездушним виконанням рухів, які не виокремлюють художній образ[4].

Добре навчений танцівник, який достатньо добре володіє танцювальною технікою не завжди є артистом, якщо це не закладалось викладачем у процесі його навчання. Отже, виникає проблема – потрапляючи після хореографічних шкіл та

училищ до творчого колективу (наприклад, у театр) танцівник не може розкрити свою артистичність, вирішувати різноманітні акторські та виконавські задачі. Наразі він є так званою хореографічною «заготовкою», що потребує подальшого навчання саме професії артист.

Досвідчені викладачі, що випустили не одного танцівника-артиста вважають, що хореограф має створювати необхідні умови для розвитку творчої особистості та виховувати учнів як артистів, починаючи з вправ біля станка. Додавання художньої виразності у кожному русі має стати одним із критеріїв навчання, стоячи поряд із основними вимогами, такими як технічна складова хореографії. Майстерність танцівника-артиста передбачає професійне володіння танцювально-виразними засобами в умовах сценічних завдань[6].

Значно вплинула на хореографічне мистецтво в цілому та на використання цих засобів творчість та подальша педагогічна діяльність А. Дункан. Виразність була основою, сутністю її танцю. У її танцювальній філософії кожний рух має бути поштовхом від внутрішнього інтуїтивного імпульса, що єднає думку, емоцію та відчуття, такий рух не може бути невиразним. Це був час широкого поширення різноманітних видів танцю: «виразного», «пластичного», «вільного». Вони формувалися на основі теорії виразного жесту Ф. Дельсарта, теорії виразного танцю Р.Лабана та системи ритмічного виховання Ж. Далькроза[2].

Але це танцювальна педагогіка минулого століття і вона мала свої недоліки, такі як відсутність єдиної методики та концепції та майже завжди мала експериментальний характер. Наразі сучасні хореографи-викладачі мають змогу звернутися до подібних прийомів виховання танцювальної виразності, але з переосмисленням цих засобів через призму сучасності та збагатити їх досвідом та методиками сучасної танцювальної педагогіки[1].

Література:

1. Білан, Т. О. Історія театру. Дрогобич : редакційно-видавничий відділ ДЛПУ імені Івана Франка, 2016. 56с.
2. Ваганова, А. Я. Основы классического танца. Москва :Искусство, 1986.
3. Барнич М. М. Майстерність актора. Техніка «обману» : навч. посібник, видання 2- ге, виправлене та доповнене. К. : Ліра-К, 2016. 304 с.
4. Білан Т. О. Історія театру : навч. посіб. Дрогобич : редакційно-видавничий відділ ДЛПУ імені Івана Франка, 2015. 94 с.
5. Бояджиєв Г. Н. Душа театру. К. : Мистецтво, 1983. 271 с.

6. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Львів : вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2005. 136 с.
7. Василько В. С. Про перевтілення в мистецтві актора. К. : Знання, 1976. 230 с.
8. Лідер Д. Д. Театр для себе. К. : Факт, 2014. 104 с.
9. Мар'яненко І. О. Сцена. Актори. Ролі. К. : Мистецтво, 1964. 290 с.

Ороновська Лариса Дмитрівна,
к.пед.н., доцент (*ТНПУ ім. В. Гнатюка, Україна*)
Ороновський Анатолій Ігорович,
викладач-методист, заслужений діяч мистецтв України
(*ТМФК ім. С. Крушельницької, Україна*)

РОЗВИТОК ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ СУЧАСНОЇ ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ

Кожна народжена людина неминуче входить в суспільство і втягується в процес соціалізації, становлення особистості, поступово засвоєння нею вимог суспільства, набуття соціально значущих характеристик свідомості і поведінки, осмислення загальнолюдських і духовних цінностей.

Однак, для сучасного підлітка, який шукає себе в світі, надзвичайно важливим є вміння самостійно збирати інформацію про соціальні групи, низка з яких є небезпечними для соціуму в цілому та для окремого індивіда (ультра-радикальні партії, тоталітарні секти, анти-суспільні субкультури), розпізнавати небезпеку, пов'язану з їх діяльністю [2]. Отже, активно постає виховна проблема осмислення духовних цінностей.

Сучасне поняття духовності зумовлене багатьма чинниками, серед яких важливе місце посідають історичний, соціальний, культурний та релігійний фактори. Саме поняття «духовність» є поняттям ємним і включає цілу низку компонентів, окреслюючи взаємозв'язки людини і світу. Так, на сьогодні очевидним є те, що глибинна сутність духовності українського народу зумовлена його національними особливостями, ментальністю, співзалежності етнопсихологічних рис українського народу і відповідних характеристик української релігійності (праці Т. Длінної, А. Колодного, О. Кульчицького, В. Яніва та Л. Филиповича, В. Мельник та ін.) [1].

Зокрема, невід'ємною рисою українців є емоційність, а переважання чуттєвого начала над розумовим і вольовим детермінує сприймання Бога як внутрішнього закону, відповідно до якого треба жити. Звернемо увагу і на